

Regionalt samråd för att motverka segregation

10 november 2022

Om samrådet och beslut om namnbyte

Samrådet är ett idéburet initiativ för att skapa en dialogyta mellan beslutsfattande tjänstepersoner inom offentlig och idéburen sektor. Samrådet är inte ett beslutsfattande forum. Syftet är att dela kunskap, möjlighet till omvärldsbevakning från olika perspektiv, identifiera struktur- och systemfel, ta gemensamma initiativ till lösningar samt sprida goda exempel. Samrådet skapades inom ramen för ett nu avslutat projekt finansierat av DELMOS (Delegationen Mot Segregation), därav nuvarande namn 'Samråd för att motverka segregation'. Förslag att nu byta namn till '**Samråd för ökad inkludering**' godtogs av samtliga mötesdeltagare.

Deltagare

NÄTVERKET – Idéburen sektor Skåne Mattias Larsson, Anna Strömberg, Hanna Eklöf	Länsstyrelsen Skåne Mats Brandström, Gunilla Holmlin
Hyresgästföreningen Jenny Malmsten	SISAM Åse Webeclint
RF-SISU Patrik Karlsson	Region Skåne Nikolina Verovic
Skånes Kommuner Jan Nilsson	Svenska Kyrkan Carita Ibarra
Arbetsförmedlingen Nada Nedelén	Malmö universitet/Lärosäten Syd (förhinder)
Röda Korset (förhinder)	

Presentation av 'Framgång och motgång – om samverkan i lokala överenskommelser'

Rapporten hittas [här](#).

- NÄTVERKET vill uppmuntra till större spridning av rapporten, som hittills exempelvis presenterats i ett kommunalt nätverk för studieförbund. Länsstyrelsen har möjlighet att sprida i exempelvis statsbidragssammanhang och i olika nätverk med kommuner och civilsamhälle. Skånes Kommuner kan nå ut i sina nätverk allmänt och vara delaktiga i diskussionen kring god samverkan lokalt. Det finns en utmaning i att kommunala tjänstepersoner med inriktning på idéburen sektor, som föreningsutvecklare eller föreningsstrateger, saknar direkt koppling till strategiska och ekonomiska beslutsfattare inom kommunen.
- Det finns behov av att mer långsiktigt skapa politisk medvetenhet lokalt, ofta finns en låg förförståelse för vad samverkan med idéburen sektor kan innebära och hur den kan se ut. Det är också viktigt att belysa specifika framgångsfaktorer samt en förståelse för att resultat kan ta tid.
- Eftersom förutsättningarna är olika i kommunerna är det viktigt att utgå från lokal verklighet och de aktörer som finns. Det är när behov uppstår som efterfrågan finns att samverka, och finns det en lokal överenskommelse kan denna samverkan nås betydligt snabbare.
- Ganska få kommuner har lokala överenskommelser eller IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap). Det finns ett stort värde i att utgå från *varför* det behövs en samverkan mellan idéburen och offentlig sektor och att synliggöra exempel på konkret samverkansarbete som redan gjorts. Det är skillnad mellan IOP och samverkan, där IOP är ett mer konkret att lösa ett specifikt problem. NÄTVERKET:s guide till IOP finns [här](#).

Dialog med utgångspunkt i levnadskostnadskrisen

Vi lever i en exceptionell tid med ökande levnadskostnader kopplade till inflation och skenande priser för energi, bränsle, mat och räntor. Vi ser tecken på att utsattheten och fattigdomen i samhället ökar och når nya grupper. Samtidigt kvarstår samhällsutmaningar kring miljö, oro i omvärlden och återhämtning från coronapandemin. Bara för att nämna några. Utifrån detta ser vi behov av **en nuläges- och omvärldsanalys och levnadskostnadskrisens effekter för Skåne och dess medborgare**.

- Vad ser vi för kort- och långsiktiga konsekvenser?
- Hur kan vi tillsammans agera för att möta behov och utmaningar?
- Vilken typ av samverkan och dialog mellan idéburen och offentlig sektor behövs för att bättre möta utsatta människors behov utifrån det nuläge vi ser.

SISAM: När finansiering för folkbildningen tas bort eller sänks får det direkta konsekvenser för de människor och föreningar som söker en plattform. Studieförbund och församlingar är på många mindre orter de enda verksamheter där människor kan mötas, särskilt människor som lever i ett utanförskap. Folkbildningen arbetar med att bryta isolering i samhället och utmaningen nu är att kunna finnas till för de som behöver folkbildningen mest. Samverkan kommer bli än mer central framåt.

Länsstyrelsen: Har bildat stab för energiförsörjningskrisen, men har inte haft ett specifikt analysuppdrag kring sociala konsekvenser av levnadskostandskrisen. Alla påverkas ur ekonomiskt perspektiv. Ett arbete är påbörjat för att bygga upp bilden av konsekvenser. Länsstyrelsen har fått ett uppdrag att ta fram en länsövergripande lägesbild relaterat till elförsörjningskrisen. Kopplat till detta uppdrag skulle Länsstyrelsen kanske kunna inkludera ett något bredare perspektiv som inkluderar levnadskostnadskrisen i lägesbilden. Länsstyrelsen kommer under vintern analysera konsekvenser av den energiförsörjningskrisen. En övrig information till samrådet är att Länsstyrelsen har fått ett hemlöshetsuppdrag under 2022–2026.

Region Skåne: Har inte heller något uppdrag kring konsekvenser av ökande levnadskostnader, men jobbar ständigt med förbättringar. Gjorda kartläggningar och analyser kommer sannolikt landa i ett antal frågor där Region Skånes roll i dessa frågor behöver tydliggöras. Region Skånes regionplan 2022–2040 är antagen (hittas [här](#)). Det innebär att arbetet övergår i en genomförandefas där Regionen efterfrågar samverkan med idéburen sektor.

RF-SISU: Idrottsföreningar kan sannolikt behöva stängas ner pga. ökade elkostnader. Det är dyrt att driva anläggningar och stödbidrag kommer ofta för sent från kommuner. En viktig lokal social mötesplats försvinner när anläggningar läggs ner. Föreningar kan nu tvingas öka medlemsavgifter för att överleva, vilket leder till exkludering av de som är mer utsatta ekonomiskt. RF-SISU har ett särskilt fokus på 'idrottssvaga områden'. Många anläggningar är idag till åren komna och det finns stora behov av underhåll, något som ofta saknar en finansieringsplan.

Hyresgästföreningen: Det finns sannolikt en koppling mellan ökat medlemskap i Hyresgästföreningen och en ökad oro kring kostnader. Det märks även ett ökat tryck på Hyresgästföreningens telefonlinjer. Hyresvärdar har flaggat för en 10 procentig höjning av hyror och förhandlingar pågår. Hyresgäster i redan utsatta situationer pressas hårt från alla håll, inte alla hyresgäster har värme inkluderat i hyran. Hyresgästföreningen trycker på att hyresvärdar har på grund av det låga ränteläget gjort stora vinster i flera år och behöver nu ta ett ansvar för att mildra levnadskostnadskrisen för sina hyresgäster.

Arbetsförmedlingen: Det är positivt att A-kassenivån i regeringens nya budget ligger kvar på högre nivå. Arbetslösheten förväntas öka 2023 med stundande lågkonjunktur. Arbetsförmedlingens största utmaning är att minska andelen långtidsarbetslösa (definieras som 12 månader eller mer). Andelen långtidsarbetslösa ligger kvar på samma nivåer som tidigare. Kvinnor missgynnas i att insatser riktas mot att 'närma sig arbetsmarknaden' medan män får insatser som ska leda mer direkt till arbete. Sveriges arbetsmarknad är en av Europas mest segregerade. Arbetsförmedlingen förväntar sig få uppdrag att särskilt stötta kommuner kopplat till polisens utpekade utsatta områden.

Svenska Kyrkan: Församlingarna är överbelastade med människor som söker ekonomisk hjälp. Kyrkan delar ut sju miljoner kronor i Skåne och Blekinge, men ansökningarna om ekonomisk hjälp uppgår nu till minst tio miljoner. Man ser nya grupper som inte tidigare sökt hjälp. Inför julen är det extra svårt och barnfamiljer drabbas hårt. Människor söker ekonomisk hjälp för att ha råd att äta och församlingarna jobbar med matbutiker i flera kommuner. Kyrkan är ofta sista instansen för människor och kan inte lotsa vidare för de som inte kan få ekonomisk hjälp. Församlingarna ser även att fler privatpersoner engagerar sig ideellt.

Skånes Kommuner: Det som oroar kommunerna mest är det stigande behovet av ekonomiskt bistånd. Kommunerna hanterar detta på olika sätt. Detta har dock varit en huvudproblematik sedan flera år. Nya initiativ lyfts fram som exempel i Helsingborg och Trelleborg, där kommunerna jobbar med arbetskoppling inom ramen för SFI. Det är dock oklart om idéburen sektor finns med i dessa projekt. Styrelsen för Skånes Kommuner har tagit initiativ till dialog med näringslivsministern om elpriserna i Skåne. Politiker och tjänstemän i kommunerna är väl medvetna om läget, men kan ha olika uppfattningar om lösningar.

Reflektioner

Det är många kriser samtidigt som löper parallellt. Många aktörer möter också en oro för krig i Sverige, särskilt från människor som redan har upplevt krig. Social oro kan föra med sig sådant som vi i Sverige inte är vana vid. Det finns ett utrymme nu att göra insatser för att synliggöra idéburna initiativ, då det finns stora behov som det offentliga inte möter. Det är även viktigt att adressera de systemfel som identifieras inom

offentlig sektor, som har det egentliga samhällsansvaret. Det finns dock en känsla av att det saknas en mottagare för denna information.

NÄTVERKET upplever att fler söker information om civilsamhället och har ett ökat flöde av besökare till hemsidan. Engagemanget i föreningslivet ökar i kristider, liksom behovet av mötesplatser och samverkan. NÄTVERKET för nu tillsammans med SISAM en dialog med Enheten för Samhällsskydd- och beredskap på Länsstyrelsen kring framtida samarbete i syfte att stärka befolkningens beredskapsförmåga.

Nästa möte: torsdag 30 mars inkl. lunch kl. 12:00-15:30